

Velja po pošti:
za celo leto naprej .. K 40.—
za en mesec 3.50
za Nemčijo celoletno .. 45.—
za ostalo inozemstvo .. 50.—
V Ljubljani na dom:
za celo leto naprej .. K 35.—
za en mesec 3.—
V spravi prejemov mesečno .. 2.50
Sobotna izdaja:
za celo leto K 8.—
za Nemčijo celoletno .. 10.—
za ostalo inozemstvo .. 13.—

SLOVENEK

Inserati:
Enostolpna petlitrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat po 50 v
za dva- in večkrat .. 45 ..
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
Ob sobotah dvojni tarif.
Poslano:
Enostolpna petlitrsta K 1.—
lahja vsak dan izveniši nedelje in praznike, ob 3. uri pop.
Redna letna priloga vozni rač.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rekopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 50.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 28.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 50.

O nemški in renegatski avdienci pri cesarju

priobčuje »Information«: Avdiencie, v katerih so bili v soboto sprejeti zastopniki Nemcev v alpskih deželah, kočevskem jezikovnem otoku in Trstu, ter mnogoštevilni nagovori, ki so jih imeli na cesarja, niso povzročili med Slovenci najmanjšega gibanja. V teh govorih izraženo mišljenje in sovražnost nasproti Jugoslovanom so le-ti že davno eskompitirali in računajo s tem kot nečem danim.

Vendar so nekatere okoliščine ob teh avdiencah vzbudile začudenje. Da vodijo nemški nacionalci s seboj nekaj v svobodi dresiranih »Slovencev«, jih predstavljajo kot pristinobarvne in sebe kot njih besednike, ni brez komike. Gre pa za resnejše stvari, nego je ta igra.

Gotovo se svoboda besede tudi pred kraljevimi prestoli ne sme omejiti. Odkritost in resnica se gotovo spodobita v občevanju z vladarjem. Kot robato nepriстойnost, ki se ne da dovolj obsoditi, se pa mora označiti, da se osmelijo ljudje, kakor baron pl. Aichelburg, v avdienci dvorani udrihati proti parlamentu, kakor je to

LISTEK.

48

Nevidni človek.

Angleški spisal H. G. Wells. — Prevel I. M. (Konec.)

Bil je močno udarjen pod ušesom in zgrudil se je poskušajoč se obrniti proti svojemu nevidnemu nasprotniku. Posrečilo se mu je ravno, da se je postavil na noge in zamahnil z roko. Tedaj je bil vnovič udarjen pod brado, da je treščil po tleh kakor je bil dolg in širok. V naslednjem hipu je čutil neka kolena stiskati mu prsa in dvojica krepljiv rok mu je stisnila grlo, a pritisk ene je bil slabotnejši od druge; zgrabil je za zapestja, začul bolesten krik svojega napadalca, tedaj pa je pridrvela po zraku nad njim lopata težakova in zadela z zamolklim treskom ob nekaj. Čutil je, da mu je nekaj mokrega kanilo na obraz. Pritisk ob grlu je iznenada odnehal in Kemp se je s krčevitim naporom osvobodil, zagrabil za neko šibko ramo in se zvalil nanjo. Prijel je za nevidnega komolca blizu tal. »Ga že imam!« je kričal Kemp. »Pomagajte! Pomagajte — držite ga! Na tleh je! Držite ga za noge!« V naslednji sekundi je vse planilo nad metez in tuiec, ki bi tisti hip nenado-

ma došel na ulico, bi bil menil, da se vrši izredno divja igra rugbyskega footbala pred njim. Po Kempovih krikih ni bilo nobenega vpitja več — samo glasovi udarcev in nog in težkega dihanja.

Ad listek: Nevidni človek

Z mogočnim naporom se je nevidni človek opotekaje pobral na noge. Kemp se ga je držal spredaj kakor pes jelena in dober tucat rok je stiskalo in ruvalo nevidnega. Tramvajski konduktor ga je bil ujel za vrat in ga je vlekel nazaj.

Kopica borečih se mož se je iznova podrla po tleh. Padlo je, bojim se, nekaj divjaških udarcev. Zdajci se je začul divji krik: »Usmiljenje! Usmiljenje!« ki je kmalu zamrl v dušenje.

»Nazaj, vi bedaki!« je zaklical zamolkli glas Kempov, in krepke postave so se prerivale živahno nazaj. »Ranjen je, vam povem. Stopite nazaj!«

Nastalo je kratko prerivanje, da so naredili prostor, nato pa je krog razvnetih obrazov videl doktorja klečati. Lanih petnajst palcev visoko v zraku in držati nevidne roke ob tla. Zada je za njim je stražnik stiskal nevidne gležnje.

»Nikarte ga ne izpustite!« je zavpil orjaški delavec z okrvavljeno lopato; »potuhnili se je.«

Ena vrsta footbala, nekaj različna od one, ki je pri nas v navadi.

»Ni se potuhnil,« je rekel doktor previdno vzdignivši koleno, »in jaz ga še držim.« Obraz mu je bil opraskan in rdečica se je že pričela prikazovati na njem. Govoril je nerazločno, ker so mu ustnice krvavele. Izpustil je eno roko in videti je bilo, kakor da tipa po obrazu. »Usta so vsa mokra,« je rekel. Takoj nato pa: »Moj Bog!«

Vstal je iznenada in zopet pokleknil na tla poleg nevidne stvari. Nastalo je novo drenjanje in prerivanje, glasovi težkih korakov, ko so prihiteli še drugi ljudje, da povečajo pritisk množice. Može so prihajali iz hiš. Vrata »Veselih kriketovcev« so bila hipoma na stečaj odprta. Govorilo se je prav malo, Kemp je tipal naokoli, roka mu je bila videti, kakor da se premika po praznem zraku. »Ne diha več,« je rekel, »ne morem več čutiti srca. In negova stran — strašno!«

Neka starka, ki je kukala pod roko velikega delavca, je na ves glas viknila. »Poglejte no!« je rekla iztegnivši zgubanečni prst. In ozrši se, kamor je kazala, so vsi videli medle in prozorne orise roke, kakor, da bi bila iz stekla narejena, tako, da je bilo mogoče razločevati vse žile, kosti in živce, — iztegnjene roke brez moči. In pred njihovimi očmi je postajala megličasta in neprozorna.

»Halole!« je vzkliknil stražnik. »Tu se mu prikazuje noge!«

In tako se je počasi nadaljevala ta čudna izprememba nazaj v vidljivost; pričela se po rokah in nogah in se razširjala polagoma po udih do življenskega središča njegovega telesa. Bilo je prav kakor počasno razširjanje strupa. Najprej so se prikazale drobne bele žilice, pokazujoč meglenosive orise udov, zatem steklene kosti in razpredene žile, nato meso in koža, izpočetka kakor rahla meglica, ki se je hitro zgoščevala in prikazovala. Iz zdajci so mogli razločevati njegove raznesarjene prsi in rame in meglene orise njegovega izmučenega in razbitega obraza.

Ko je naposled množica naredila prostor, da je mogel Kemp stati pokonci, je ležalo na tleh nago, bedno, opraskano in polomljeno truplo kakih trideset let starega človeka. Lasje in obrvi so mu bile bele — ne bele od starosti, nego od belosti belinstva — oči pa so mu bile liki rdeči granati. Roke so bile krčevito stisnjene, oči široko odprte in obraz je izražal srd in grozo.

»Zakrite mu obraz!« je zaklical nek možak. »Za božjo voljo, zakrite ta obraz!«

Nekdo je prinesel rjuho od »Veselih kriketovcev«, in pogrnivši so ga ponesli tja. In tamkaj na borni postelji v slabo razsvetljeni spalnici, obdan od množice nevednih in razburljivih ljudi, pobit in ranjen, izdan in nepomilovan, je Griffin, prvi izmed vseh ljudi, ki se je znal nara-

običajno le na volilnih shodih ali v listih skrajnih Nemcev, in pozivati na brezpartamentarni, absolutistični režim. Tako prekoračenje meje se mora z vso odločnostjo zavrniti.

Ravnatoko se mora grajati, da so člani deputacije tudi ob tej priliki ovajali Jugoslovane in ljubljanskega škofa dr. Jegliča kot »sovražnike države« in »veleizdajalce«. Svoje pravice in svoje zahteve, pa naj bodo še tako pretirane, da naj se Trst ponemči, morejo Nemci zastopati kakor jim drago. Da jih pa hočejo opirati s sumničeni in črnenjem drugih, odsotnih, pa ni ne lepo ne lojalno.

Mislili bi, da se mora besedilo nagovorov na Njegovo Veličanstvo ob slovesnih prilikah prej predložiti in pregledati. To pot so sicer običajno prakso ali opustili ali pa so vse dovolili. V vsakem slučaju se je zgodil pogrešek, o katerem se bo v parlamentu, ako se snide, čisto gotovo govorilo.

Enega naj tu ne zamolčimo: brezhibno korektnost v besedi, vsebini in črtah cesarskih odgovorov. Njim tenor nagovorov, ki so grešili proti vsem običajem in vsemu taktu, ni oddal svoje barve. Presojati jih je treba same na sebi kot izjave stroge objektivnosti v postopanju nasproti vsem deželam in narodom. Prav nič ni zvenelo iz njih, kar bi dajalo prednost enemu pred drugim: Kdor kaj takega pričakuje, našega cesarja ne pozna in je bil vsekakor kruto razočaran.

Poljski armadni zbor razpuščen.

Varšava, 29. maja. V smislu dogovora v Minsku dne 21. majnika so sklenili Nemci razpustiti poljski armadni zbor na Ukrajini. Likvidacija zbora se je že pričela. Moštvo in častniki se vrnejo lahko kot svobodni možje v svojo domovino.

Pismo iz Gorice.

Gorica, dne 2. rožnika 1918.

Ljudje se vračajo. V mestu in okolici je čimdalje bolj živo. V polpodrtih hišah stanujejo ljudje, katere je vojna izgnala iz domovine. Deloma tabore na prostem. Domovina ima čudno privlačno silo. Popravljajo domovanja, obdelujejo zemljo — toda materiala, delavnih moči in vprežne živine primanjkuje. In ljudje trpe dobesedno lakoto. Aprovizacija je popolnoma nezadostna ne samo v bivših evakuiranih krajih, ampak po celem Goriškem. Danes so delili v neki vasi po en kilogram moke »najpotrebnejšim« osebam. Za koliko časa naj zadostuje ta kilogram, niso povedali. Toda ljudje vedo, mesec bo prešel, predno se bo »aprovizacija« zopet oglasila. Ljudstvo trpi hudo in nomanikanie

Istotako so ljudje v skrbeh, kaj bo z mastjo v jeseni. Večina hiš je brez prešičev. Obljubljajo, da bodo pač prišli. Toda poletje prihaja, a v svinjarih je še vedno tiho. Če ne pridejo mladi prešički, bo to zelo hud udarec za ljudstvo. Tudi tu je treba nujne pomoči.

Goriško učitelstvo čaka in čaka na draginske doklade za leto 1918. Kedaj jo bodo nakazali? V sredi leta se nahajamo. Menda bi že bil čas, da bi jo izplačali.

V Ajdovščini je bilo zadnji teden življenje bolj mirno. Precej hiš bo treba popraviti, posebno v bližini kolodvora. Pokopališče je naravnost opustošeno. Vodi telju zemljiške knjige g. Jamšku je zgorela

diči nevidnega, Griffin, najnadarnejši fizik, kar jih je bil kdaj videl svet, neskončno nesrečno končal svoje čudno in strašno življenje.

Dostavek.

Tako se končuje zgodba čudnega in zlega poizkusa nevidnega človeka. Ako pa želite izvedeti še kaj več o njem, se morate podati v malo krčmo blizu Porta Stowe in se pomeniti s krčmarjem. Napisa tabla te krčme, deska, na kateri so naslikani čevlji in klobuk, pod njimi pa ime, kakor ga nosi naslov te povesti. Krčmar je čokat, trebušast, majhen človek z valjastim, naprej strlečim nosom, mršavih las in rdečkastega obraza. Pijte dobro in pove vam velikodušno o vsem, kar se mu je prigodilo izza tistega časa in kako so mu odvetniki skušali »izvabiti« zaklad, ki ga je bil našel.

»Ko so spoznali, da ne morejo dokazati, čegav da je bil denar, naj me zlodej vzame,« pravi, če niso poskušali narediti iz mene velikansk zaklad. Ali sem v resnici videti kakor zaklad? In potem mi je dal nek gospod za vsak večer eno ginejo, da bi pripovedoval celo zgodbo v Misic Hall-i — po domače — razun ene stvari.

In ako bi hoteli prekiniti ploho njene —

* Znana velika dvorana za koncerte in druge prireditve.

celo obleka in denar. Cesta proti Gorici je pri pokopališču še vedno zaprta.

Strankarski zbor nemške socialne demokracije.

V četrtek in petek je zboroval na Dunaju državni posvet avstrijske nemške socialne demokracije, na katerem so se pečali temeljito z gospodarskim in s političnim položajem delavstva. Med sklenjenimi resolucijami so najvažnejše sledeče:

Vprašanje miru.

Mirovni pogodbi v Brestu-Litovskem in v Bukareštu nasprotujeta načelom sporazumnega miru brez aneksij in kontribucij

renca protestira proti vsebini mirovnih pogodb in zahteva, naj se predloži državnemu zboru v proučevanje in potrdilo, predno jih potrdi.

Vlade osrednjih velesil poziva državnega konferenca, naj ponudijo vladam sovražnih dežela splošni mir s sledečimi pogoji:

1. Ustanovi naj se zveza narodov vseh dežela, ki naj izvede splošno razorožbo in ki naj poravnava vse spore med narodi z razsodiščem.

2. Odpovejo naj se vseh aneksij in kontribucij tako na zahodu in na jugu, kakor tudi na vzhodu in na jugovzhodu.

3. Popolna pravica samoodločevanja se dovoli obrobim narodom, ki so se odtrgali od Rusije.

Odgoditev parlamenta.

Državni posvet nemškega avstrijskega socialno demokratičnega delavstva protestira proti odgoditvi državnega zbora, katerega delovanje je v sedanjem političnem in gospodarskem položaju Avstrije nujnejše, kakor kdaj koli. Pribije se, da vlada ne skliče parlamenta zato, ker nima v poslanski zbornici večine. Če nima vlada večine v ljudskem zastopstvu, ni ljudsko zastopstvo na tem, da se umakne, marveč mora iti vlada. Državni posvet zato zahteva, naj se skliče precej parlament in izjavlja: vsak poskus zopet obnoviti absolutizem § 14., mora izzvati neizogibno najtežje politične in socialne pretresljaje.

Ostro resolucijo so sklenili, ker vlada ni držala svoje slovesne obljube, dane meseca januarja, da se bo uredilo razmerje v vojaških obratih na temelju socialnega prava. Ostro so obsodili prehrano v državi in naročili strankinemu načelstvu, naj stori vse, da vlada izpolni, kar je obljubila glede na preosnovo občinskega volilnega reda in omejitve družstvene in zborovalne svobode.

Sodrugom in sodrugicam je izdal državni posvet oklic, ki izvaja:

Na državnem posvetu avstrijske nemške socialne demokracije zbrani zapupniki iz vseh dežela in industrij nemške Avstrije smo skrbno proučili politični in gospodarski položaj delavstva. V popolnem soglasju smo sklenili sledeče sklepe:

1. Državni posvet ugotavlja, da je delavstvo zelo razburjeno. Posvet svari vlado pred učinki, ki jih mora neizogibno izzvati razburjeno občutje množic, če se delavstvo ne prepriča, da nočejo osrednje velesile podaljšati vojske v imperialistične svrhe; ako se ne zgodi vse, da se kolikor mogoče popolnoma zasežejo in enako razdele živila, če vlada precej ne skliče parlamenta in stori vse, da najhitreje izvede slovesno obljubljeno novo ureditev delovnih razmer v vojni industriji na civilno-pravnem temelju in če vlada ne ugodí socialističnim zahtevam delavstva.

2. Državni posvet je pretehtal temeljem poročil iz vseh dežela skrbno moč delavstva in sredstva moči tistih, ki vladajo. Proučeval je splošni evropski položaj in sedanje vidike mirovnih stremeljenj. Po vestnem proučevanju bojnih pogojev se je prepričal posvet, da ni sedanji trenutek ugoden večjim stvarkam. Državni posvet poziva zato delavstvo, naj se izogiba v sedanjem trenutku večjih stvark. Delavstvo naj se ne da zapeljati od podjetnikov, katerim bi v sedanjem trenutku boj zelo ugajal. Ure boja naj si ne pusti narekovati po slepi, če tudi zelo umljivi strasti, marveč si jo mora pustiti narekovati v pravi razsodnosti avstrijskih in pa splošnih evropskih bojnih pogojih. Državni posvet poziva zato delavstvo, naj se pripravi za ugodnejšo uro, ki bo prišla.

Potrebno je v ta namen, naj se svari delavstvo, da ne bo precenjevalo svoje moči; zadržuje naj se delavstvo od vsake nepremišljenosti, ki more privedi le porazov in ki bi povzročile, da bi delavstvo v bodočnosti ne bilo sposobno za boj; a povsod naj se med delavstvom goje bojni duh, odločnost in moč dejanja; skrbno naj se zasledujejo dogodki; vsak delavec in delavka naj se privede strokovnim in političnim organizacijam; celo delavstvo naj se prepoji v zavesti, da nas poostretev razrednih nasprotstev, ki jih povzroča vojska, priteguje velikim, odločnim bojem med kapitalom in delom.

odpre omaro, v omari skrinjico, v tej skrinjici predal, ter privleče iz njega tri v rjavo usnje vezane knjige ter jih slovesno položi na sredo mize. Platnice so od časa obrabljene, tupatam zelenkaste od zelenja — saj so ležale nekoč v jarku — in nekaj strani je izprala voda. Krčmar se usede v naslonjač, si počasi nabaše dolgo lončeno pipo in zija ves čas v knjige. Nato potegne eno k sebi in začne proučevati, prevračajoč liste naprej in nazaj.

Čelo mu je nagubano in ustnice se mučno premikajo. »Aeks, majhna dvojka gor v zraku, križ po čiri-čari. Moj Bog! Kakšna glava je bil ta človek!«

Zdajci preneha, se nasloni nazaj in pomežikuje skozi dim čez sobo proti stvarim nevidnim drugim očem. »Vse polno skrivnosti!« pravi. »Čudovitih skrivnosti!« Enkrat jih ja pogruntam — za Boga! »Vendar ne bi ravnal kakor je on; jaz bi samo — e!« Pa potegne pipo.

Tako se zaziblje v sanje, neumrjoče, čudovite sanje svojega življenja. Pa dasi je Kemp neumorno stikal vsepovsod, živa duša razen krčmarja ne ve, da so tiste knjige tamkaj z vsemi svojimi nedoumnimi skrivnostmi o nevidnosti in s kakimi desetoro drugimi čudnimi tajnostmi, ki so že zabeležene v njih. In nikdo drugi ne izve zanje, dokler ne umrje.

— Konec. —

Pripravljamo se tako za uro, ki nas pripelje skupno z našimi brati v drugih deželah v boj in k zmagi.

Silna bitka na Francoskem.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 1. junija. Uradno:

Bojna skupina kraljeviča Rupreta: Čete generalov Hoffmanna in pl. Francoisa so vrgle sovražnika južno od Oise, jugozahodno od Chaunyja, iz močnih postojank pri Cutsu in južno od Blérancourta. Na severnem bregu Aisne smo prodrli s silnimi delnimi napadi do Nouvrona in Fontenoya.

Francozi so izvajali obupne protinapade z divizijami, ki so jih pripeljali po železnih in avtomobilih, proti našim četam, katere so prodirale čez cesto Soissons-Hartennes. Ljuti boji so se odločili zvečer nam v korist. Za umikajočim se sovražnikom smo prodrli na višine, ki leže vzhodno od Chauduna-Vierzyja-Blanzija. Na obeh bregovih Ourcq smo prekoračili cesto Soissons-Château Thierry in dosegli v bojih, v katerih smo vselej zlomili sovražni odpor, višine pri Neuillyju in severno od Château Thierryja. Med Château Thierryjem in vzhodno od Dormasa stojimo ob Marni.

Od Marne do zahodno od Reimsa smo priborili z napadom Verneuil-Olisy-Sarcy-Champigny.

Včerašnji boji so nam pridobili iznova več tisoč ujetnikov in bogat plen.

Berlin, 1. junija zvečer. Na fronti od Noyona od Chateau-Thierryja smo v bojih pridobivali na prostoru.

Berlin, 2. junija. Uradno:

Bojna skupina kraljeviča Rupreta: Topovski boj na mnogih mestih bojne črte. Delni napadi Angležev so omagali južno od Lyse in severno od Alberta s težkimi izgubami za nje.

Bojna skupina nemškega cesarjeviča: Sovražnika smo potiskali kljub ljuti obrambi jugovzhodno od Noyona proti gozdu Carlepoint in iz Montagne. Vzeli smo višine vzhodno od Moulina sous Touventa in močno z žicami zavarovane višine zahodno od Nouvrona.

Na obeh obalah reke Ourcq smo vrgli sovražnika z napadom čez odsek Savieres in osvojili višine pri Passyju in Courhampsu.

Pri Marni se položaj ni spremenil. Očistili smo od sovražnika na severnem bregu reke ležeči del Chateau-Thierryja. Francozi so napadali s silnimi protinapadi severovzhodno od Verneuilja in na obeh bregovih Arde. Sovražnika smo odbili s krvavimi izgubami za njega. Vzhodno od Reimsa smo vdrl s krajnim sunkom v francoske jarke pri St. Leonardu in ujeli posadko utrdbe Pompelle, ki smo jo začasno zasedli.

Pri Fère-en-Tardenuis smo dobili silno obsežne francosko-ameriške tabore. Zapolnili smo tam veliko nad pol milijona artiljerijskih strelcev in neizmerne zaloge pionirskih in telefonskega orodja in nad 1000 voz.

Berlin, 2. junija, zvečer. Uradno: Na napadalni fronti smo iznova napredovali. pl. Ludendorff.

Reuterjevo poročilo.

London, 31. maja. (K. u.) Reuter: Iz Ramsgate se poroča, da so slišali od sinoči od 11. do 4. ure zjutraj siloviti topovski ogenj ob belgijski obali. Kmalu po polnoči so slišali močne eksplozije in videli visoke plamene v pokrajini Zeebrügge; na celi obali pa do Dunkerque bliskanje eksplozivnih granat.

Nemška taktika.

Berlin, 31. maja. Wolff: Važno načelo novega načina nemškega vojskovanja, da morata organizacija in obvladovanje časa služiti smotru, da se znižajo izgube ljudi na minimum in da se zvišajo na maksimum sovražne izgube, je doseglo največji uspeh v bitki na »Damski poti« in pri Aisni. Učinek masirane nemške artiljerije na nepripravljenega sovražnika in nepričakovani naval je presenetil sovražnika tako, da se je razbila njegova obrambna organizacija prej, ko se je napadlo z navalom.

Berlin, 31. maja. Wolff: Sovražnik je napadel ob 5 zjutraj po kratki pripravi s topovi nemške postojanke severno od Viestraaba trikrat povrsti, vselej smo ga vrgli z velikimi izgubami za njega. Napad, ki ga je uvedel sovražnik istočasno severno od tam, se v nemškem uničevalnem ognju ni razvil; krepko se je streljalo podnevi tudi južno od gozda Nieppe do Lensa; ogenj se je povečal tudi pri Arrasu.

Pregled dosedanje bitke v Franciji.

Berlin, 1. junija. Wolff: Nemci so ujeli od 21. marca do 1. junija v bojih na zahodni fronti nad 175.000 ujetnikov in zapolnili nad 2000 topov. Niti približno ni mogoče poročati o številu strojníc, ki znaša nešteto tisočev, in drugega zaplenjenega vojnega blaga. Postručejo se tudi prehranjevalne težave v Franciji, ker so zasedli Nemci obdelana polja. Razbitje sovražnih vojnih sredstev in vojne sile se

je zopet približalo za velik korak do končnega smotra.

5 dan bitke pri Aisni.

Berlin, 2. junija. Wolff: Nemške napadale čete so dosegle tudi peti dan velike bitke pri Aisni nove uspehe. Južno od Oise prodiramo; posamezne sovražne protinapade smo že odbili. Težke izgube je imel sovražnik pri Cutsu in južno od Bleraucourta, kjer smo ga vrgli iz njegovih postojank. Sovražnik je vrgel južno od Soissons več divizij, ki jih je podpiralo veliko tankov, k protinapadu, katerega smo v krvi odbili in napredovali takoj s svojim napadom in ujeli ob tej priliki nad 2000 ujetnikov. Uspeli tudi niso sovražni poskusi južno od tam, da zadržijo nemški napredovalni pohod, dasi je vrgel sovražnik tam nasproti Nemcem več skupin tankov in bojnih krdel. Posebno važno je, ker smo osvojili višine Neuilly—St. Frouh.

Bitka pri Soissonsu.

Berlin, 2. Wolff: Krajni trdi boji pri Soissonsu, o katerih se je poročalo že večkrat, so se razvili v veliko bitko. Sovražnik je zbral vse razpoložljive sile v velikopotezni sunek na krilo z namenom, da vzame zopet Soissons; izvrstna opiralnica je dobil v tamšnjih starih postojankah. Vse je poskušal. Njegova artiljerija je napadla pri Buzanchu nemške spremljevalne baterije, ki so sledile pehoti za petami in posrečilo se ji je doseči priprave, a dobro merjeni ogenj streljiv jo je pobil. Velika skupina tankov je prišla popoldne iz črte Misey-Chaudin in je napadla brez uspeha na obeh straneh velike ceste Pariz-Soissons. Pet tankov leži razbitih zahodno od Bauxbuina. Zelo močne bojne skupine so napadale našo artiljerijo in pehoto, medtem ko so metale istočasno bombne skupine bombe v notranje mesto. Južozahodno od Soissons nastopajo najboljše francoske čete: prvi železni zbor z eno maroško divizijo. Ponoči od 31. majnika na 1. junij je ogenj pri Soissonsu ponehaval. Ponoči je divjal v mestu požar.

Pred bitko ob Marni.

Genf, 1. junija. Petain je slutil, da nameravajo Nemci izvesti pri Aisni in Oisi sunek, a ga ni mogel zabraniti. Pri bitki, ki se pričakuje pri Marni, dobi Petain v gotovi meri svobodno odločevanje, ne da se omejujejo generalisimove predprave.

Razširjena fronta ob Marni.

Berlin, 2. junija. Wolff: Z zavzetjem severnega dela Chateau-Thierryja in Verneula se je razširila fronta ob Marni nad 25 km. Ost napadalna zagozde se je razširila v široko bojno črto.

Pred veliko odločilno bitko.

Haag, 2. junija. Avantna garda napadajoče nemške armade se je približala Parizu do 50 km. — Rotterdam, 1. junija. Sovražnik je obkolil Reims s treh strani. — Rotterdam, 2. junija. »Manchester Guardian« piše: Položaj je kritičen in resen. Le protinapad more spremeniti položaj zaveznikom v korist. — Bern, 1. jun. Pariško časopisje razpravlja temeljito o ofenzivi in pravi, da je položaj resen. »Matin« pričakuje veliko bitko na črti Noyon—Soissons—Chateau-Thierry. »Echo de Paris« pravi: Foch mora varčevati z rezervami, ker imajo Nemci pripravljene še velike sile. — Bern, 1. junija. »Corriere della sera« pravi: Če se tudi hitro utrdi fronta zaveznikov, se mora le zelo obzvalovati velik umik, ki Nemce vzpodbuja. Borzini je brzojavil »Corrieru della sera«: Zdaj se bijejo še za velike življenske žile, toda pripravlja se nečuten spopad; velika odločilna bitka.

Boji z Italijani.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 1. junija. Uradno: Nobenih posebnih dogodkov.

Dunaj, 2. junija. Uradno. Topovski boj se je oživil na mnogih točkah fronte v gorah. Z ognjem smo odbili danes pri izlivu Piave o polnoči sovražni sunek.

Načelnik generalnega štaba.

Pred avstrijsko ofenzivo.

Basel, 2. junija. »Basler Nachrichten« poročajo, da piše »Corriere della sera«: Iz vojnega odseka se poroča, da kažejo vsa znamenja na krepko ofenzivo Avstrije-Ogrske, ki se kmalu podvzame.

Politične novice.

— Jezikovno naredbo za Češko pripravljala vlada, kakor poročajo češki listi.
— Nemški shod v Velikovicu se vrši 9. t. m. Govorili bodo poslanci Markhl, Girstmayer, Nagele in zastopniki krščansko-socialne stranke.

— Okrožna razdelitev na Moravskem. »Venkovu« poročajo z Dunaja, da je Seidlerjeva vlada obljubila nemško-nacionalnim poslancem, da tekoma meseca avgusta izda naredbo o ustanovitvi okrožnih glavarstev na Moravskem.

+ Nemški shodi. Kot pripravo na nemški narodni zbor, ki se vrši dne 16. t. mes. na Dunaju, prirejajo Nemci po severnem Češkem mnogoštevilne shode, na katerih obravnavajo te-le reči: Zveza z Nemčijo (glavna točka); državnopravne zahteve Čehov in Jugoslovancev; osamosvoja Galicije; nemški državni jezik; zahteve Nemcev v sudetskih deželah; varstvo nemških manjšin v nenemških ozemljih, prehrana.

+ Iz Konjic. Trg Konjice so zastopali, kakor vsi nemški in več slovenskih listov poroča, g. župan in tovarnar Lorenc Lauritsch (Lavrič) in prvi občinski svetnik Lorenc Hasenbichl. Izmed imenovanih pa ni eden ne drugi v občinskem zastopu. Ta možakarja se tedaj, kakor se je tudi eden njih tukajšnjih somišljenikov izrazil, s tujim perjem kinčata. Dokazano je v tem slučaju, da je več takih korifej zastopalo južno nemštvo in takozvane štajercijanske Slovence v avdijenci pri cesarju. Kake vrste Nemca sta ta dva moža, katerih pradedje gotovo niso v tistem imenitnem gozdu medvedov lovili, kažejo imena, vsaj prvoimenovanca, ki je v št. Vidu pri Zatični v kmetski hiši rojen. Ta gospod še danes slabo nemško lomi, slovenskega jezika se pa sramuje. Izučil se je usnjarske obrti in dela zdaj kakor »Kriegsgewinner« ogromno premoženje in je vsled tega tako ošaben, da še svojim delavcem, ki ga ponižno pozdravljajo, malokaterikrat ali skoro nikoli ne odzdravi. Hasenbichlova mati je iz znane Verbičeve rodbine v Borovnici, tedaj tudi po njegovih žilah teče krakjska kri. Mi smo in bomo z vso odločnostjo odklanjali vsako zastopstvo takšnih in enakih ljudi in zahtevamo svojo Jugoslavijo, držeč se deklaracije z dne 30. maja 1917, ker se nam ni bati kakega izdajalstva, kakršno se je pojavilo po njihovih Volkstagh.

+ »Reichspost« tudi proti dr. Mahnič. Včerajšnja »Reichspost« piše: V nasprotju z nadškofom dr. Stadlerjem v Sarajevu, voditeljem in avtoritetu katoliških Hrvatov, ki stoji kakor znano na stališču izvedljivega zgodovinskega hrvatskega državnega prava, je škof dr. A. Mahnič na Krku, enako kakor gosposkozbornični član škof dr. Jeglič v Ljubljani, pristal jugoslovanske majniške deklaracije, ki gre glasom poznejših interpretacij za tem, da se potom združitve srbsko-hrvatsko-slovenskega juga monarhije (z ozemlji in osredki vred, na katerih prebivajo Nemci in Italijani) ustanovi »jugoslovanska država«. »Novine« z dne 28. maja priobčujeta sestavek krškega škofa, v katerem izjavja, »da morajo biti katoliški Hrvati za majniško deklaracijo tudi zato, ker bo njeno uresničenje postavilo nasip tudi protestantskim stremljenjem. Protestantizem je z nemško kulturo in politiko tesno zvezan. Dobiti hoče pot na vzhod zato, da prepreči zedinjevanje katoličanov in pravoslavcev. Protestantizem je identičen z verskim racionalizmom ter vodi v brezverstvo. Katoliški Slovani morajo to nevarnost od pravoslavcev odvrti. Če se stvar tako pojmi, potem stopi narodna politika v majniški deklaraciji na drugo mesto in majniški program dobi idealen, verski in kulturni pomen. V interesu katolicizma je, da se Hrvate ekspanzivni politiki na Balkanu upirajo. Le od majniškega programa se more pričakovati pravi napredek hrvatskega in katoličanstva na Balkanu in Vzhodu.« — Reichspost, ki ima menda monopol glede presojanja jugoslovanskega vprašanja, z dr. Mahničevim člankom ni zadovoljna in brani protestantsko nemško politiko. Zelo se boji za deklaracijsko politiko jugoslovanskih katoličanov in očita dr. Mahniču naroden šovinizem. To »Reichspost«, ki se je popolnoma zakopala v gonjo proti Slovanom in je zapeljala s svojo pisavo nemško krščansko socialno stranko na stran pota.

+ Ostra nemško-nacionalna obsodba nemškutarskega Seidlerjevega zaveznika Orniga. Nemško-nacionalni »Prager Tagblatt« je objavil sledečo uničevalno obsodbo Seidlerjevega vladanja in dal ostro moralno zausnico nemškutarskemu ptujskemu peku Ornigu. Piše: Državni zbor nima vodstva, a tega ni zakrivil parlament, marveč kriva je država, katere zvesto sliko predstavlja parlament. Našo notranjo politično slabost je povečala še vojna, okrepila pa lakota in pomanjkanje premoga, navijanje cen, oduševstvo, tihočapstvo in ker je odpovedala popolnoma državna uprava, katere niso desetletja nič spremenili. Obtožba ptujskega župana Orniga 22. majnika cesarju proti parlamentu ne zadene parlamenta, marveč vse tiste, ki so enakih misli z Ornigom, pričakujejo vse blagode zgoraj in ki zapuajo lastni moči in vse tiste, ki ne spoznajo, kje korenini zlo: v podivjani naši politični morali, v razpadu naših financ in v zastareli ustavi. Parlamenta noče nihče razbiti, vse stranke žele, da se zavaruje govorniški oder svobodne besede. Pravi, da si jo želi tudi Seidler, zakaj se torej še obotavlja? Zakaj? Zavozil jo je s svojimi neumnimi nastopi in boji se zato obračuna.

+ Državni zbor zahteva »poluradno« glasilo zunanjega ministra »Fremdenblatt«, ki pravi, naj vlada vse stori, da se državni zbor skliče in če ne bo delal, naj ga razpusti in razpiše nove volitve. Obotavljanje, čakanje in upanje na kak nepričakovani dogodek, ki ga nikdar ne bo, le poslabša razmere. Vlada naj dela in naj ne vlada s programi bodočnosti in obljubami.

+ Sklicanje parlamenta. »Zeit« poroča: Seidler namerava sklicati sredi junija državni zbor na kratko zasedanje, da si izposluje nov proračunski provizorij, ker poteče sedanjí koncem junija.

+ »Česki svaz« dr. Grossu. Podpredsednika »Českega svaza« Klofač in Habermann sta pisala zborničnemu predsedniku dr. Grossu: »Z ozirom na okolnosti, ki kažejo, da se namerava ponoviti absolutistično vladanje, kar bi preprečilo državljanske in politične pravice in zadelo vse prebivalstvo ne glede na narodnost, je neobhodno potrebno, da se precej skliče parlament: edino mesto, ki nadzoruje politične in državljanske pravice vseh narodov. Podpisano načelstvo Českega svaza, ki zavzema strogo parlamentarno in ustavno stališče, si dovoljuje najljubšeje pozvati Vašo ekscelenco, ki ste zdaj v prvi vrsti predstavitelj parlamenta: podvzemite precej vse korake, ki so potrebni za zopetno sklicanje parlamenta in da bo pričel zopet normalno delovati, kar je tembolj potrebno, ker so socialne, gospodarske in aprovizacijske potrebe vedno bolj kritične in zahtevajo sodelovanja vseh političnih in gospodarskih činiteljev, da se olajša usoda narodom, ki težko trpe. Vpoklic predsednikov vseh klubov bi podpiral akcijo Vaše ekscelence.«

+ Rumuni pri ministrskem predsedniku. Dne 1. t. m. sta se oglasila pri ministrskem predsedniku načelnik rumunskega kluba dvorni svetnik dr. vit. pl. Isopescu-Grecul in podpredsednik poslanske zbornice dvorni svetnik Simionovici. Poslanca sta izrazila nujno željo, naj se čim preje skliče parlament. V imenu bukovinskih Rumunov sta izrazila željo, naj se tisti del Moldave, ki glasom bucareškega miru pripade monarhiji ob voglu treh dežel, priklopi Bukovini in s tem avstrijskega dežela, katero željo naj blagovoli ministrski predsednik predložiti cesarju. Nato sta poslancata naštel glavne želje in pritožbe bukovinskih Rumunov: Uredi naj se nemudoma šolski pouk in v to svrhu odpusti vpoklicano učiteljstvo, ker utegne drugače mladina docela podivjati. Ukrene naj se potrebno proti navijanju cen, da se izboljša prehrana. Odpravi naj se pisemska cenzura, ki zavlačuje trgovsko poslovanje. — Ministrski predsednik je obljubil, da bo vlada izražene želje natančno proučila in najblagohotnejše upoštevala.

+ Ertl vpokojen. Sekcijski načelnik, bivši voditelj poljedelskega ministrstva, dr. Ertl, bo vpokojen in prevzame vodilno mesto v družbi za preskrbovanje mesa. Za sekcijskega načelnika »ekscelence« ni več dovolj zdrav, za dobro plačano mesto bo pa »penzionist« sposoben. Tako se vlada v Avstriji.

+ Avstrijsko-ogrski-srbski posvet v Bernu. V Bernu je zborovala od 28. majnika do 1. junija konferenca zastopnikov avstrijsko-ogrskih in srbske vlade. Podpisali so dogovor, ki se tiče povratka invalidnih vojni ujetnikov domov. Dogovor morata potrditi še obe vladi.

+ Wekerle je prišel 2. t. m. na Dunaj, da se posvetuje z Burianom, predno odpotuje v Berlin.

+ Ogrska volilna reforma. Ogrski parlamentarni odesk za volilno reformo nadaljuje podrobno razpravo o volilni predlogi. Poročevalec posl. Czizmatra je 1. t. m. predlagal, da morajo tudi industrijski delavci bodisi potom izkušnje ali pa z izpričevalom dokazati, da znajo čitati in pisati. Poslanec Polonyi je izjavil, da potrdilo o tem znanju ne zadostuje. Grof Tisza je tudi izjavil, da se mora prepustiti kompetentnim odborom, da taka potrdila sprejmo ali zavrzajo. Dr. Wekerle je naglašal, da oblasti nikdar ne jemljejo na zapisnik nerešenih stvari. Tisza je odvrnil, da potrdila mnogokrat niso zanesljiva.

+ Grof Karolyi proti zvezi z Nemčijo in za samoodlobo narodov. Te dni se je vršil v Velikem Varadinu velik shod radikalne stranke, na katerem je govoril grof Karolyi. Na tem shodu je nastopil javno proti vsaki zvezi z Nemčijo, ker po mnenju zveza Ogrske z Nemčijo politično in gospodarsko ožujenstvo Mažarske. Obenem se je izjavil tudi za samoodlobo narodov.

+ Associazione Politica Adriatica je 1. t. m. sklicala v Trstu skupno sejo »raznih korporacij in zadrug«, da zavzame stališče proti posl. dr. Conciju radi njegovega obiska v Pragi. Sprejeli so naročeno resolucijo, v kateri obsojajo dr. Concijevo udeležbo na praških slavnostih in njegove izjave. Zborovalci odklanjajo vsako politično dejstvo, ki bi njih stališče nasproti vladi oškodovalo in zagotavljajo ministrskemu predsedniku svojo lojalno vdanost do države. — Iz tega protesta

Jadranske politične družbe bodo tisti, ki ne poznajo razmer, morali sklepati, da je poslanec Conci veleizdajniško deloval v Pragi ter razdiral temelje države. Zato je potrebno opomniti, da je Conci voditelj tridentiskih italijanskih katoličanov, konservativcev in tako daleč od kakega iredentizma kakor Associazione Politica od želje, da bi se sprla z nemško dunajsko vlado.

+ Berlinsko časopisje proti avstrijski rešitvi vprašanja Poljske. Berlinsko časopisje se peča s poročilom »Zeit«, da je v ospredju razprav vprašanje Poljske v avstrijskem smislu. Berlinski sotrudnik lista »Morgen« piše, da berlinsko časopisje niti noče razpravljati o tem presenetljivem poročilu in ga objavlja brez komentarjev. Vodilni berlinski parlamentarni krogi pravijo, da je vzbudilo poročilo veliko pozornost, ker se je po sestanku obeh cesarjev večkrat trdilo, da so opustili avstrijsko-poljsko rešitev in da so se ji odpovedali tudi vodilni avstrijski krogi. Sedanja nemška vlada ne bo ustregla Burianu, če bi jo zahteval. V Nemčiji ni nobenega pristaša rešitve poljskega vprašanja v avstrijskem smislu.

+ Zveza čeških častnikov na Dunaju si je na zadnjem občnem zboru izvolila naslednji odbor: Načelnik Ladislav Tvaružek (»Venkov«), njegov namestnik Friderik Hlavac (»Union«), blagajnik Emil Šimek (»Pozor«), tajnik Jožef Kalman (»Delnički Listy«), odbornik Jaroslav Zajček-Horsky; revizorja K. Sedla in Rautenkranz; častno razsodišče: Jožef Peniček, posl. Tomašek in Jožef Hudec.

+ Lužiško-srbski poslanec E. Bart je podal v saksonski zbornici interpelacijo, ki so jo te dni prinesle »Serbske Nowiny«. Glasi se: Ali je kraljevi saksonski vladi znano, da stiče v budišinskem okrajnem glavarstvu vojaška komisija za žitom po kmetijskih kočah in da po izjavi verodostojnih prič ti ljudje tako postopajo, da kruto žalijo kmete itd. »Serbske Nowiny« so pripomnili k temu, da vojaške rekvizicije med prebivalstvom silno nevoljo vzbujajo. Zdaj so se zganili Srbi, da štiti svoje narodne pravice. Nastopili so pri zadnji dopolnilni volitvi v državni zbor v tretjem saksonskem volilnem okraju, ko je precejšen del kmetijskih volilcev oddal glas za socialnega demokrata in proti konservativnemu kandidatu, kateri je bil po rodu lužiški Srb.

+ Japonski ministrski predsednik o položaju. Japonski ministrski predsednik grof Terauchi je izjavil poročevalcu »Daily Maila« v daljšem razgovoru, da če bi bila Japonska popolnoma osamljena, bi proučevala, če bi šlo za življenje ali smrt, ponudbo o zvezi s kako drugo velesilo, a ta izjava ni v nikaki zvezi s političnimi načrti Japonske in je v sedanjih razmerah nemško-japonska zveza nemogoča. Nasproti Veliki Britaniji zavzema Japonska zdaj ravno tako lojalno stališče, kakor pred vojsko. Bodočnost Japonske zavisi ravno tako od zmage entente, kakor Velike Britanije. Japonska zato nadzoruje Tih ocean in pošilja vojne ladje na Sredozemsko morje. Ogrožena bi bila resno njena bodočnost, če se ne zlomi na daljnem Vzhodu Nemčija. Terauchi je izjavil, da obdružuje angleški narod, ker je zbral med vojsko tako veliko armado. Izjavil je koncem koncev še, da store vsi zavezniki vse, kar je v njih moči, da zagotovijo končno zmagoslavje.

+ Japonska grozi Nizozemski. Japonska je zagrozila po bazeljskih poročilih Nizozemski, da zasede nizozemske kolonije, če bi Nizozemska prostovoljno ali neprostovoljno pomagala Nemcem.

+ Rusija in japonsko-kitajsko pogodba. »Novoja Zizna« piše: Novo pogodbo med Japonsko in Kitajsko za skupen nastop proti Nemcem na ruskem ozemlju so pospešili gotovi krogi v Londonu in v Washingtonu. V Moskvi sodijo, da pogodba ogroža Rusijo.

+ Sovjet zahteva, da odpokličejo francoskega veleposlanika. V imenu ruske vlade je naznanil ljudski poverjenik za zunanje reči, Čičerin, francoski vladi: Izjave francoskega veleposlanika Noulensa ne morejo v sedanjih težkih časih izboljšati razmer med Francijo in Rusijo. Vlada sovetov je trdno prepričana, da Noulens precej odpokličejo.

+ Vesti o Clemenceauu. Curih, 1. jun. Clemenceau je naprosil Focha, naj mu natančno poroča o katastrofi pri Aisni. V Parizu se pripravljajo, da mesto zapuste, če bo potrebno. Arhive že zbirajo in spravljajo skupaj; uradništvu so naročili, naj se pripravi za odhod. Včeraj je zboroval ministrski svet, o katerem se nič ne poroča. Danes sta se posvetovala Clemenceau in angleški veleposlanik. Parižani zabavljajo čez Angleže, ker so odpovedale njih rezerve. — Reuter: Clemenceau je preklisal vse dopuste, izvemši dopustov bolnikov.

+ Vprašanje diktature v Franciji. Genf, 1. junija. Clemenceau je objavil z ozirom na razburjeno sejo francoske zbornice članek pod naslovom: »Politična ofenziva«, ki je izzval veliko pozornost. Članek se konča: »Ali je res že nadvladala v

Franciji tista panika, ki uvaža nepremagljivo miroljubno gibanje? Če je temu tako, bi bilo ustrezno osrednjim velešilam bolj, kakor z nadvlado v francoskih pomorskih pristaniščih. — »Figaro« piše: Zbornica nima več pravice do obstoja, a skoraj vse časopise zahteva, naj se ohrani parlament in nasprotuje državnemu preobratu in Clemenceauovi diktaturi. — Ostri protikuropi francoske vlade proti socialistom so poostriili položaj. Delavci mnogih tvornic v Lyonu so sklenili, da bodo stavkali, dokler ne izpuste zaprtih voditeljev. V mnogih mestih je nastopalo vojaštvo proti demonstracijam delavstva.

+ **Francija o položaju Finske.** Francosko poslanstvo v Stockholmu je objavilo sledečo izjavo: Z ozirom na izjave, ki so jih podali pred kratkim nekateri člani finskega senata in ker se zdi, da ne bo dobilo monarhistično načelo v helsingforskem deželnem zboru večine, katero zahteva ustava, je pooblaščen francoski poslanik, da izjavi finskemu upravitelju v Stockholmu: Vlada francoske republike neče pripoznati nobene vladne oblike, ki se bo uvedla v deželi nepostavno. Francoska vlada sodi, da izpolnjuje s svojo izjavo nasproti finskemu ljudstvu tisto dolžnost, ki jo je prevzela Francija, ki je pripoznala prva med velesilami samostojnost Finske.

+ **Oboroževanje Združenih držav.** Reuter: Zbornica reprezentantov je sprejela največjo armadno predlogo, ki jo pozna povestnica Združenih držav. Dovoljuje se kredit 12.042 milijonov dolarjev. Predsednik se pooblašča, da sme pritegniti vojaški službi vse, ki jih je mogoče izuriti in oborožiti.

Dnevne novice.

— **Cenjenim naročnikom.** Z jutrišnjim dnem ustavimo nadaljne dopošiljanje »Slovenca« vsem onim p. n. naročnikom, katerim je koncem aprila ali morda že prej potekla naročnina. Kdor se čuti prizadetega, naj nemudoma dopošlje primeren znesek, da ne bo neljubega ustavljanja. Ako bi se pa časopis kakemu naročniku pomotoma ustavil, naj ga izvoli takoj reklamirati.

— **Slovenski otroci na prehrani na Hrvaškem.** V soboto, dne 1. t. m., zvečer se je pripeljalo v Zagreb 140 slovenskih otrok, ki ostanejo na prehrani na Hrvaškem.

— **Odlikovan je z zlatim zaslužnim križem s krono na traku hrabrostne svetinje črnovojniški poročnik Fortunat Lužar pri stacijskem poveljstvu v Novem mestu.**

— **Žensko realno gimnazijo v Zadru** otvorijo začetkom šolskega leta 1918/19.

— **Pogorelo je v Loki pri Mengšu** gospodarsko poslopje in hiša Marijete Pavlič. Rešili so le golo življenje. Potrebna je podpore dobrih ljudi, ker nima prav ničesar.

— **Umrli je dne 29. maja t. l. v Prapročah pri Semiču Janez Konda,** oče župana občine Črešnjevca, v starosti 71 let. Bil je kremenit značaj slovenskega kmeta in vzoren gospodar. Občinski odbornik in deloma svetovalec je bil nad 40 let. Da je bil daleč na okoli znan in priljubljen, je pričal njegov nad vse veličasten pogreb, ki je bil na dan sv. Rešnjega Telesa popoldne k cerkvi sv. Nikolaja na Gradniku. Bodi mu časten spomin in lahka zemlja!

— **Potresi na Dolenjskem.** Iz Cerkelj pri Krškem nam poročajo: Meseca maja je bil pri nas potres ob naslednjih dneh: 12. je bil ob 5. uri 15 minut zjutraj močan sunek od zahoda, z močnim bobnenjem, ljudi je vzdramil iz spanja. Streslo se je zidovje, zaškripalo tramovje, premaknilo pohištvo, razvenela okna. — 13. je bil baže v času od polnoči do treh zjutraj občuten sunek. — 14. je bil ob 9. uri 30 minut zvečer močan udarec od spodaj, spremljan z zamolklim bobnenjem, nad 1 sekundo trajajoč. Streslo se je zidovje in tramovje, premaknilo pohištvo itd. — 17. je bil ob 12. uri 40 minut opoldne rahlejši sunek. — 19. je bil ob 10. uri 40 minut popoldne močan valovit potres, pred sunkom se je čutil močan puh, smer se ni mogla določiti; nekateri trde, da je bil od spodaj, drugi zopet od juga itd. Zemlja se je stresla, obenem se je čutil močnejši zračni pritisk (doživljaj na prostem), drugi, ki so bili v hišah, pravijo, da so se poslopja zažugala, da je škripalo tramovje, premaknilo pohištvo itd. — 21. je bil ob 8. uri 3 minute zvečer je bil močan sunek od zahoda, z občutnim zibanjem, za hip prenehal, nato pa še občutnejše ponovil. Tudi to pot se je streslo pohištvo itd., slišalo se je tudi dokaj glasno bobnenje. — 30. so bili štirje sunki. Prvi zelo močan ob pol treh zjutraj, drugi malo milejši s počasnim zibanjem je bil ob štirih, tretji je bil srednje močan ob 4. uri 18 minut, četrti je bil bolj rahel ob 4. uri 22 minut. Pri vsakem sunku se je bolj ali manj streslo zidovje in tramovje, premaknilo pohištvo, razvenela okna itd., mnogi ljudje so bili vzbujeni iz spanja. — Bog nas varuj še hujšega!

— **Poslovanje državne železnice.** Pišejo nam: Kako imenitno jahajo gospodje pri državni železnici uradnega šimelja, je razvidno iz sledečih slučajev. Pred letom že ali še več je plačal neki gorenjski konjski trgovec na postaji v Kranju vozne za konje 215 K preveč. Kljub temu, da je trgovec že ponovno prosil in zahteval povračilo tega zneska, mu ga še do danes niso nakazali. Radovedni smo, če se mu izplačajo tudi obresti. — Drugi slučaj: Isti trgovec je oddal pred letom en vagon konj namenjen v Volšperk na Koroško. Na oddajni postaji se mu je reklo, da mora iti transport čez Ljubljano in Maribor, mesto čez Jesenice, da pa dospe na mesto le osem ur pozneje. Toda glej čudo! Konji so se vozili šest dni in pet noči. Posledica tega je bila, da je eno 1000 K vredno žrebe poginilo. Zahteval je ta trgovec odškodnino že večkrat, a ni odgovora, železnica trdovratno molči. — Tretji slučaj: Isti trgovec, ki je obenem gostilničar, je imel prejeti dva soda vina na postaji v Lesce. Toda pri izdaji voznega lista se je konstatiralo, da manjka en sod z okrog 300 litri. Na postaji se mu je reklo, naj počaka šest tednov, morda se sod z vinom še dobi. Ko soda le ni bilo od nikoder, je reklamiral in zahteval odškodnino, a do danes je minulo tri do štiri mesece, pa ni niti odgovora!

— **Poslopje za mažarsko gimnazijo v Osjeku** zgradi ogrska državna železnica, ki je v ta namen že kupila zemljišče za 140.000 kron.

— **Cerkveno petje v šoli in pri službi božji.** C. kr. okrajni šolski svet v Kočevju je z dopisom opozoril podrejeno učitelstvo na ministrske odredbe glede gojitve cerkvenega petja v šoli in pri službi božji. Prav primeren in potreben je bil ta opomin, za katerega smo vrlemu gosp. nadzorniku Josipu Novaku posebno hvaležni, kajti semterje se je pričelo kar opuščati petje pri šolskih sv. mašah in to na več razrednicah z zadostnimi pevskimi in glasbenimi močmi. Kar potrdi smo bili pri šolskih sv. mašah, saj je sicer kar vleklo k šolski službi božji tudi nas druge. Petje otroških grl in nedolžnih src, kako blagodejno vpliva na naša skrbipolna srca! In ob patriotskih dnevih šolska služba božja brez petja, brez cesarske pesmi, komu je to podobno? Čudili smo se, da so mogli vzgojitelji kaj takega prenesti. Pač se ne zavedajo, da se nam poleg skrbnega vzgojevanja, še posebno prikupijo, ako v verskem oziru store za našo drago mladino vse, kar je v njihovi moči. In kaj blažje vpliva na nežna srca, kot nabožna pesem, kako radi prepevajo otroci pri službi božji in slednjič rabimo tudi doma ob raznih prilikah — sv. popotnica, domače »šmarnice«, veliki godovi cerkvenega leta itd. — cerkvene pesmi, in koliko boljše je, da se jih mladina nauči jezikovno in glasbeno pravilno v šoli, kot pa od pevk iz srede preteklega stoletja. Kako versko-vzgojno bi bilo, ko bi se šolska mladina učila in popevala o Božiču, postu, Veliki noči, Binkošti, o sv. Rešnjem Telesu, o majniku, v juniju ob Marijinih praznikih v šoli, dotične cerkvene pesmi, kako bi mladina potem vse drugače prisostovala dotične praznike službi božji. Zato pa prosimo gg.

pevovodje in organiste naših župnijskih cerkva, da naj oni, ki so o teh stvareh popolno izvedeni, gredo v ti zadevi dobremu učitelstvu drage volje na roko.

— **Društvo vpokojenega učitelstva** sklicuje svoj občni zbor dne 12. junija t. l. ob 10. uri popoldne v »Učiteljsko tiskarno«, Františkanska ulica št. 6 z dnevnim redom: Nagovor; poročilo tajnikovo, blagajnikovo in dveh preglednikov računov; sprememba pravil pri § 4. in 10.; volitev novega odbora in dveh pregledovalcev računov; nasveti. Prosi se mnogobrojne udeležbe. To obvestilo velja mesto vsakega drugega vabila. Odbor.

— **Prodajna cena listkov za odgovor** (coupons réponse) se določi s 1. junijem 1918 s 50 vin.

— **Lovi krajevnih občin Jesenice, Koroška Bela, Breznica, Gorje, Kropa, Ljubno, Lesce, Ovišje in Radovljica** se bodo v gornjem vrstnem redu v ponedeljek dne 17. junija 1918 ob 2. uri popoldne v pisarni IV c. kr. okrajnega glavarstva v Radovljici potom javne dražbe v zakup dali za dobo 5 let t. j. od 1. julija 1918 do 30. junija 1923. Zakupni in dražbeni pogoji se lahko vpogledajo pri c. kr. okrajnem glavarstvu in Radovljici med navadnimi uradnimi urami.

— **Dražba lova.** Lov krajevnih občin Voglje se bode dne 19. junija 1918 ob 10. uri popoldne pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Kranju soba št. 6 potom javne dražbe oddal v zakup za dobo od 1. julija 1918 do 30. junija 1923. Zakupni in dražbeni pogoji se morejo vpogledati pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Kranju med navadnimi uradnimi urami.

— **Kako poceni je v švic.** Pri nas pada vrednost denarja od dne do dne; z zameno za drugo blago dobiš morda še tupatam kaj malega, če pa hočeš blago plačati z denarjem, ga pa ne moreš preplačati. Preprost obed — pišejo »Narodni Noviny« — s kosčkom govedine, ki je pred vojsko veljal komaj 1 K 50 v., stane danes v Pragi 24 K. V boljših hotelih stane hrana s stanovanjem 50 K na dan, a to je znižana cena samo za stare znance. Ob takih razmerah moramo smatrati švico za bajno deželo. Če beremo švicarskih listov inserate, se čudom čudimo. Prvovrstni hoteli na štirikantonskem jezeru kličejo na obisk in javljajo, da stane v njih celodnevna hrana s stanovanjem vred 6—7 frankov. — Podobno nizke cene so pri obleki. Moderno žensko krilo iz pristne volne stane 85—225 frankov. Poletenski plašči 75—100 frankov, svilnate bluže 22 frankov. — Srečne dežele, ki ima v njih denar še tako veljavo.

— **Voja poročila z vzhodnega bojišča 1. 1921.** Poljski listi »Głos Narodu«, »Lwowski Sezutek« priobčujejo sledeča vojna poročila bodočnosti: Vojna z Estonijo. Pričelo so se nove praske posameznih poizvedovalnih oddelkov. — Vojna z Litvo. Po viharjih dogodkih zadnjih dni je na bojišču zopet mirno. — Vojna z Ukrajino. V 28. dnevni ofenzive smo ujeli 13 ukrajinskih legijonistov, zaplenili tri hlebe kruha, 5 kg sladkorja in 80 strojnih pušk. — Vojna z Rumunijo. Enajsta bitka za Bukarešt se bje z nezmanjšano besnostjo. — Češko-mo-

rovaško bojišče. Iz glavnega stana v rotovski kleti poročajo: Vreme je toplo in solčno.

— **Obisk na avstrijskih vseučiliščih v zadnjem semestru** je bil naslednji: Dunajska univerza: bogoslovna fakulteta 154 slušateljev; juridična 1386, med njimi 21 hospitantk; medicinska 1303, med temi 582 žensk, modroslovna 1852, med njimi 964 žensk, skupaj 4695 oseb, med njimi 1567 ženskih. — Inomost: 781 slušatelj, med njimi 109 žensk. — Gradec: 914 slušatelj, med njimi 245 žensk. — Praška češka univerza: 2444 slušatelj, med njimi 835 žensk; nemška 793 slušatelj, med njimi 182 žensk. — Lvov: 2168 slušatelj, med njimi 370 žensk. — Krakov: 2522 slušatelj, od teh 674 žensk. — Črnovice: bogoslovna fakulteta (na drugih ni bilo predavanj) 58 slušatelj. Vsega je bilo na avstrijskih univerzah 14.375 slušatelj, med temi 3982 žensk.

— **Občni zbor dunajske cesarske akademije znanosti** se je vršil 29. t. m. Srečanje je otvoril pokrovitelj nadvojvoda Evgen in se v prvi vrsti spominjal svojega predhodnika nadvojvode Frana Ferdinanda. Nato je v daljšem govoru izvajal, kako se je cesarska akademija znanosti tekom svojega nad sedemdesetletnega obstoja v viharjih in mirnih dneh izkazala kot zanesljiv varuh duševnih kultur zakladov. Ko se vrne mir, ki ga naznanja zarja na vzhodu, in nastopi čas, da se zacelijo rane, porušeno sežida in vse na novo oživi, tedaj bo cesarska akademija znanosti v prvi vrsti poklicana, da raztrgane duševne niti zopet zveže in nanovo vzbudi zatajene ideale človeštva. Naj bi bila nova pomlajena Avstrija mogočen porok kulturnega, socialnega in gospodarskega razvoja, kot varuh duhovnega življenja, pravice in pravne svobode. — Namesto dosejanega predsednika pl. Langa, ki je vsled starosti zopetno izvolitev odklonil, je bil izvoljen za predsednika dvorni svetnik prof. Oswald Redlich, dvorni svetnik prof. Rihard Wettstern pa za podpredsednika. — Za prave člane so bili izvoljeni: Viljem Schlenk, Ludvik Graff in Viljem Kubitschek; za inozemske častne člane: profesor Hugo de Vries v Lunternu (Nizozemsko), tajni svetnik Fischer v Berlinu, tajni svetnik Viljem Wendt v Lipskem in tajni svetnik Edvard Sievers v Lipskem; za dopisujoče člane: prof. Rudolf Poeh, ravnatelj hidrografičnega urada v Pulju; konteradmiral Viljem pl. Kesslitz, prof. Pavel Joers, bivši avstrijski-ogrski poslanik v Teheranu in Pekingju pl. Rosthorn, prof. pl. Goldbacher, dvorni svetnik Schlitter, prof. Alfred Fr. Pribram, prof. Maks H. Jelinek, privatni docent dr. Robert Lach na Dunaju, prof. Albert Hein v Curihu, A. Sommerfeld v Monakovu, Herman Paul v Monakovu in Karl Vossler v Monakovu. — Nato so se vrstila poročila o delovanju akademije in predavanju prof. dr. Radermacherja o vprašanju vojne dobe v starem veku. — J. Liebenovo nagrado so priznali prof. dr. Evg. Steinach, Hartingerjevo prof. Volbenku Pauli in R. Liebenovo izrednemu prof. Viljemu Groß. — **Parniški promet med Stockholmom in Petrogradom** se je otvoril v sredo.

— **Epidemija na španskem.** »Temps« poroča, da je izbruhnila na španskem epidemija, na kateri je obbolelo v Madridu 80.000, v Barceloni pa 20.000 do 30.000 oseb. Zdravniki še niso dognali, kaj jo povzroča. Umrli na tej bolezni še ni nihče, dasi zelo ovirja promet. Tudi španski kralj je obolel na njej.

— **Prošnja.** Podpisana uljudno prosim pojasniti, kje je rejenec Bertol Cankaj, ki je bil pri meni šest let, pred tremi meseci ga je pa vzela g. Ana Rapot, Celje, Stajersko. Prosim natančnega naslova, ker imam zanj še veliko obleke in bi mu jo rada izročila. Prosim torej dotično gospodinj, da mi takoj odpiše na naslov: Marija Klešnik, Zgor. Kašelj 65, p. M. D. v Polju.

— **Na gledališkem odru aretirani dezertjer.** V Budimpešti je poizvedovala v gledališču Kisfalvay vojaška policija. Častnik, ki jo je vodil, je zagledal v svoje veliko presnečenje na odru znanega dezertjerja Ladislava Barotija, ki je ušel že pred več meseci od 32. pešpolka. Baroti je predstavljal na odru vlogo stotnika avditorja, ki zaslišuje dezertjerja. Častnik je šel z več vojakmi z nasajenimi bajoneti na oder in je aretiral »avditorja« na odru. Občinstvo je kričalo in viharno zahtevalo; naj se nadaljuje predstava, a so jo morali zaključiti, ker je policija glavnega igralca odpeljala.

— **Slikar Hodler umrl.** Iz Genove se poroča: Slikar Ferdinand Hodler je umrl, star 65 let. Zadel ga je srčna kap. Hodler je izmed najsilnejših prikazni evropskega slikarstva. Figuralist posebne svoje vrste, je slikal v glavnem velike monumentalne in simbolične slike. Nazivljejo ga reformatorja dekorativnega slikarstva. Nikdar se ni dal zapeljati in je povsem originalno samostojen umetnik.

— **Pretepeni detektiv.** V Budimpešti je prišel močno vinjeni detektiv Redvardi po policijski uri v neko kavarno, da se

Blizu je dan,

ko bo človeštvo zopet doseglo
srečo in mir. —
Da se premostijo zadnje ovire
podpisujte
8. vojno posojilo!

zabava, a ker so mu povedali, da velja tudi zanj policijska ura, je potegnil revolver, katerega so mu hitro odvzeli. Natakari so ga nato tako pretepli, da so ga morali z rešilnim vozom prepeljati v bolnišnico.

— **Dovoljeni angleški in francoski listi.** Notranje ministrstvo je dovolilo uvoz sledečih strokovnih listov: »The Autocar«, »The Car Illustrated«, »London; The Motor-Boat«, »The Motor« London, »La Vie Automobile« Pariz.

— **Vezuv bruha v vedno večji meri lavo.**

— **Požar v Stambulu.** V Carigradu je izbruhnil v turškem delu mesta o polnoči 30. m. m. velik požar, ki je uničil vse vhodni del Stambula. Hiše so večinoma lesene, kakor vobče v jutrovnih mestih.

— **Zatekel se je v Gorenja vas 47 (Ribnica) pes, temnosiv in črn z dolgo vi-sečo dlako.** Mogoče ga je zgubil kdo od romarjev, ki so bili v nedeljo, dne 26. maja, pri Novi Štifti na Dolenjskem.

— **Išče mesta.** Vsled opustitve neke tvrdke išče njen večletni knjigovodja novega mesta, najraje pri kaki graščini. Zna nemški, ruski, angleški, francoski in laški v besedi in pisavi. Rad bi ostal na Kranjskem, kjer ima bolnega sina, gre pa tudi na Štajersko. Ponudbe naj se pošljejo na »Društvo zasebnih uradnikov in urad-nic na slov. ozemlju«.

— **XXIV. izkaz prispevkov za vdov-ski in sirotinski sklad c. kr. črnovojniškega okrajnega poveljstva štev. 27 v Ljub-ljani v mesecih april in maj 1918:** Karol Bone, četovodja pri c. kr. črnovojniškem okrajnem poveljstvu štev. 27 K 6; Martin Matko, Toplice, Dolenjsko, K 307.60; c. kr. črnovojniški pešpolk štev. 27 skupaj K 2516.88; Mestna hranilnica ljubljanska K 1000; Oto Seydl, zobotehnik v Ljubljani K 220; Ivan Kralj, c. kr. nadporočnik, iz ital. ujetništva, K 50; Benedikt Kragelj 2 kroni; Leopold Grünfeld, desetenik pri c. kr. črnovojniškem okrajnem poveljstvu v Ljubljani K 50. Dosedaj se je izplačalo podpor K 13.550.—

Koroške novice.

k Božja pot na sv. Uršuli. Kakor lanko leto, bo tudi letos v romarski cerkvi na sv. Uršuli do konca meseca septembra vsak ponedeljek sv. maša in sicer ob 9. uri. Cerkovnik je o poletnem času vedno na gori in se more maševati tudi druge dni. Hostije in mašno vino poskrbi cerkev. Romarje se opozarja, da je slovenska gostilna v cerkveni hiši pod cerkvijo.

k Zelo ogorčene so bile te dni enkrat »Fr. Stimmen«, češ da je videl neki nemški popotni človek na železniški vožnji po Českem, kako so tam jedli nekateri še dober kruh. Dan pozneje pa poroča isti list po dunajskem židovskem viru, kako krasna in bogata je še vedno prehrana v nemškem Lincu. Sejmi so tako dobro oskrbljeni, da si morejo ljudje mirno vsega nakupiti, cene nizke, kruh brez koruzne moke in lep in tečen; marke zanj in svalčice da se dobe na zakotni borzi, rabijo samo zlahkno moko. Predpoldnem in popoldne se dobi v vsaki kavarni kava z mlekom, torte itd. Kdor v Lincu ne dobi dosti marmelade, gre ponjo v bližnji Urfar. Jedilni listi po gostilnah ponujajo pri zmernih cenah čarobne užitke, če daš natakarku dosti napitnine, dobiš še več. V vsem: Linčanom gre zelo dobro. Ne vidiš lačnih pogledov, nad mestom je megla tihe zadovoljnosti. — A nad ugodnostjo linških Nemcev se list bognebadaj ne spodtika, — v oči ga bode samo — češki borni kruh. Povsod mora biti dvojna mera.

k Koroška vnovčevalnica za živino, katere glavni mogotec je znani Schumy, je pravcato nemško kapitalistično podjetje na stroške zlasti kmetskega prebivalstva. Zdaj kupuje veliko posestvo na Suhi, občina Landskron pri Beljaku, kar pozdravljajo »Fr. Stimmen« z vsenemškega stališča!

k Koroški učiteljski shod. Mimo bobnečih nemških »volkstagogov«, ki se jih sicer radi udeležujejo, so zborovali binkoštni ponedeljek v Celovcu koroški nemški učitelji. Shod je bil dobro obiskan, potek prav buren. Spominjali so se 60 koroških učiteljev, ki so doslej padli v vojski. Hočejo jim postaviti spomenik. Predsednik Sekora je poročal o gmotnih razmerah učiteljev in njihovih plačah ter o potrebi podržavljenja ljudske šole. Vzgoja da bi bila potem boljša in učiteljstvo bi ne imelo dvoje gospodarjev kakor zdaj — državo in deželo. Nadučitelj Kabusch je govoril o učiteljski predlogi v državnem zboru in ostro napadal šest koroških državnih poslancev, ki so glasovali za predlog Slovanov (prof. Jarca) o razdelitvi draginskih doklad učiteljem. Sprejeli so tozadevno resolucijo, v kateri izrekajo poslancem najostrejšo nezaupnico, zahtevajo podržavljenje ljudskega šolstva ter izjavljajo, da ne bodo več sodelovali pri nabiranju za vojni vojni posojilo in razne patriotske gane kakor Rdeči križ itd. Debata je zelo burna. Listi le malo poročajo o Ko bi se imelo pričeti napovedano

predavanje o vojni-posojilnem zavarovanju, so zborovalci kratkoma zapustili dvorano in večina je odšla pred deželni dvorec, da tam vsaj malce podemonstrira zoper Jugoslavijo ter si tako ohladi jezo, ki so jo prej kuhali zoper deželni odbor, kateri tako mačehovsko skrbi za svoje varovance — nemške učitelje! — Učitelji okraja špital so posebej sklenili, da odklanjajo agitacijo za 8 vojni posojilo, da nočejo več zbirati za Rdeči križ, vojni in mladinski o skrbo. Nemški učitelji so torej tudi zoper mladino! Pač pa hočejo pridno agitirati za novi dnevnik, ki ga namerava izdajati vsenemško društvo »Deutsche Einheit« v Beljaku.

k Celovška porota. Drugo letošnje porotno zasedanje se prične v ponedeljek, dne 10. junija.

k Čebele vzrok smrti. V Prajteneku v Labudski dolini so binkoštni ponedeljek čebele šiviljo Marijo Maurer, ko je lovila mladi roj, opikale tako močno, da je kmalu potem umrla.

Primorske novice.

p Slovenski župani in laščina. Iz Gorice nam poročajo: Pri goriškem okrajnem glavarstvu je urad za vojaške podpore, v katerem so skoro sami Slovenci. V urad prihajajo slovenski župani, ki skoro dosledno nagovarjajo in govore v laščini. Ali jih še ni vojska zmordila? Ali bi radi še nadalje tlačili tujcu? Ljudstvo se bori za svoje narodne pravice tudi po uradih, slovenski župani pa s svojo govorico napeljujejo vodo naravnost na mlin naših narodnih sovražnikov.

p Lokve. Ponesrečila se je mati č. g. žup. upr. Butkoviča; na povratku iz Gorice je padla pod konje in voz. Zdravje se ji polagoma vrača.

p Državni poslanec Fon (Wien I., Parlament) prosi, da se mu naznani sedanji naslov Stankota Obljubek iz Krasnega.

p Klic po pomoči. V Slovincu z dne 25. maja čitam, da je zgornjeavstrijski deželni glavar prosil ministrskega predsednika Seidlerja, naj bi vlada pomagala stradalajočemu učiteljstvu. Ministrski predsednik je izjavil, da je vlada pripravljena do-voliti deželam 50 odstotkov predujema za leto 1918. Ljudje božji, pomislite v kakšnih razmerah je goriško učiteljstvo! Od oktobra 1917 nismo dobili niti vinarja draginskih doklad, vsaj tolminsko učiteljstvo ne. Gornjeavstrijsko učiteljstvo je gotovo do-bilo že izplačan državni prispevek iz leta 1917., pa sedaj dobi še predujem za leto 1918. Mi pa, kar nam postavno gre iz leta 1917., ne dobimo še Bog ve koliko časa. Zadnji čas so nas potolažili s tem, da je denar še pri ministrstvu. Kaj pa mislite, dr. Faidutti? Pozivljamo Vas, da se ganete ter napravite potrebne korake, da se nam v najkrajšem času izplača prispevek iz leta 1917. Učiteljstvo ne more živeti ob zraku in vodi. Smo že tako fizično izčrpani, da komaj stojimo na nogah. Ali hočete, da Vam učiteljstvo tako opeša, da Vam ostanejo samo jetične sence? Pozivljamo naša društva, da store takoj svojo dolžnost ter podrežajo, da se nam v najkrajšem času nakaže državni prispevek iz l. 1917. Tolminsko učiteljsko društvo naj se tudi že enkrat vzdrami, saj spi že pet let! Ker nas je vse zapustilo, prosimo čislani Jugoslovanski klub, naj se malo zanima za nas, saj smo tudi mi ljudje in hočemo živeti. Stradalajoče učiteljstvo.

p V čakalnici na postaji Sv. Lucija-Tolmin je ponoči 19. maja neka oseba pomotoma vzela moj zavitek, v katerem sem imel važne osebne listine. Prosim dotično osebo, naj mi proti dobri nagradi pošlje zavitek na iz listin razvidni naslov: A. L. p. Idrja št. 161, Kranjsko.

Prosveta.

pr Izdaja »Matiče Hrvatske« za leto 1917. Knjige »Matiče Hrvatske« za l. 1917 (III. kolo) so dovršene in se razpošiljajo. Vsega je četrto knjig, in sicer: 1. Krsto Pavelić: Življenje in pesniška dela Franje Markovića. Ilustrirano z 8 slikami. Natančna in kritična monografija velikega hr-vatskega pesnika. 2. Mirko Jurkić: Iz Završja. Črtice in povesti iz zapadne Bosne z ilustracijami Gabrijela Jurkića (113 slik in naslovna slika v barvah: selo v Završju). 3. Mime. Povesti. 4. Dr. Fran Buba-nović: Slike iz kemije. Ilustrirano s 57 slikami. Četudi se je tisk in oprema knjig izredno podražilo, je vendar ostala članska cena za vse štiri knjige 6 K, le na račun odprave, poštne in naraslih stroškov je določen donesek 2 K; za člane v Zagre-bu, ki dvignejo knjige v uradnih prostorih »Matiče Hrvatske« 1 K. Potemtakem stanejo redna izdaja za člane izven Zagre-ba 8 K, za člane v Zagrebu pa 7 K; za Slovence, ki so člani »Slovenske Matice«, 6 K. Vezava knjig III. kola stane 7 K. — Poleg teh rednih knjig sta izšli kot izredno izdaje: 1. Petar Preradović: Izbrane pesmi. Knjigo je umetniško opremil Ljubomir Babić. Za člane 5 K, vezava 3 K, odprava in poština 1 K (ako se naroči posebej). 2. Lazar Lazarović: Izbrane po-

vesti. V tej izdaji je 8 najboljših povesti velikega srbskega pesnika s književno študijo Jovana Skulića. Za člane 4 K, vezava 2 K, odprava in poština 1 K (ako se naroči posebej). Dokler traja razpošiljanje III. kola, se poedine knjige tega letnika posebej ne bodo prodajale. Člani poverje-niki so dolžni, da se sami prijavijo za knji-ge in točno označijo naslov, ako bi v ka-kem slučaju ne dobili naročilnice. Zagreb-ski člani morejo dvigati knjige vsak dan razen nedelj in praznikov od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 6. ure popoldne v prostorih »Matiče Hrvatske« (Matičina ulica štev. 2). Izkaz vseh knjig, ki jih ima »Matica« v zalogi, se pošlje na zahtevo zastoj.

Narodno gospodarstvo.

g Osmo avstrijsko vojni posojilo. Upravni svet ljubljanske kreditne banke je sklenil subskribirati za lastni račun 1.000.000 K osmega avstrijskega vojnega posojila. Do sedaj je podpisala ljubljanska kreditna banka za lastni račun na vojni posojilo K 6.050.000.—

g VIII. vojni posojilo. Pri Kranjski de-zelni banki v Ljubljani se je prvi dan pod-pisovanja podpisalo vojnega posojila: De-zelna banka za lastni račun pol milijona kron; dr. Ivan Šusteršič, deželni glavar kranjski 10.000 K; Ignacij Mrcina 1.000 K; dr. Franc Drganc 10.000 K; Josip Božič 100 K. Za nadaljne prijave se priporoča Kranjska deželna banka v Ljubljani, de-zelni dvorec.

Ljubljanske novice.

lj Šentpetersko prosvetno društvo otvori jutri v torek dne 4. t. m. ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih slovesno svojo na novo urejeno društveno knjižni-co. O pomenu knjižnice govori g. prof. dr. Debevc Josip. Spored obsega nadalje deklamacijo, pevske in orkestralne točke. Vabimo vas člane in članice, prijatelje in bratska društva, da se udeležite tega do-mačega slavlja. Naša organizacija v Ljub-ljani je nujno potrebovala knjižnico in bo želeti, da si še druga društva osnujejo knjižnice.

lj Sestanek katehetov bo v sredo, dne 5. junija ob šestih zvečer. — Razgo-vor o prireditvi veroučne knjižice za pr-vence po metodi in v okviru Pichlerje-vega osnutka.

lj Šentjakobsko prosvetno društvo obvešča obiskovalce hrvaškega kurza, da bo v sredo zopet redni pouk ob četrt na 9 zvečer.

lj Peganova zastava na kazini. Ka-zina je razobesila orjaško zastavo v Pega-novih barvah. Na deželnem dvorcu je še doslej niso razobesili. A pravico imajo.

lj Obrtno gibanje meseca aprila v Ljubljani. Meseca aprila je pri mestnem magistratu priglasi svoj obrt 16, odgla-silo pa 10 strank. Priglasili so: Marija Ba-log, Ahacleva cesta 10, prodaja živil, sadja slaščic in galanterijskega blaga. Jo-sipina Bajt, Sv. Petra cesta 22, trgovina z drobnim in galanterijskim blagom ter vo-jajskimi potrebščinami. Marija Slemenšek, Emonska cesta 10, trgovina z mešanim blagom. Minka Podlogar, Stari trg 3, žen-sko krojaštvo. Fran Vokač, Šelenburgova ulica 5, trgovina z mešanim blagom. Vik-tor Henrik Rohrmann, Sv. Petra cesta 28, trgovina z deželnimi pridelki, rastlinjem in vegetabilijami. Rok Bozzini, Cesta na Rožnik 41, trgovska agentura. Fran Šu-štar, Dolenjska cesta 12, trgovina z lesom. Karel de Gregorio, Poljanska cesta 17, trgovska agentura. Anton Koritnik, go-stilničarski in krčmarski obrt na Dunajski cesti 2, dtto. lit. b in c dtto. prevažanje oseb z omnibusom. Leopold Drame, Rož-na ulica 41, žaganje drv z uporabo mo-torja. Davorin Zdravič, Sv. Florijana ulica 4, trgovina z mešanim blagom na debelo, izvzemši živila in krmila. Ana Mušič, Še-lenburgova ulica 6, trgovina z glasbili in potrebščinami za glasbila. Emil Kavčič trgovina z mešanim blagom, izvzemši v § 38/5 obrt. reda omenjeno blago, Še-lenburgova ulica 7. — Odglasili so: Roza Rohrmann, Sv. Petra cesta 28, trgovina z vegetabilijami. Ivan Pajsar, Cesta na loko 22, izdelovanje kiseline in trgovina z de-zelnimi pridelki. Katarina Ciglič, Stritar-jeva ulica 7, trgovina z deželnimi pridelki in sadjem. Alojzija Zupancič, Zabjek 7, trgovina z mešanim blagom, izvzemši v § 38/5 o. r. omenjeno blago. Valentin Ur-bančič, Resljeva cesta 1, trgovina z meš. blagom, izvzemši živila in krmila. Ivana Gerstner, Dunajska cesta 2, gostilničar-ska in krčmarska obrt, dtto. kavarna in hotel, dtto. prevažanje oseb z omnibusom. Alojzij Polanjko, Frančevo nabrežje 21, čevljarski obrt. Fran Šturm, Velika čol-narska ulica 13, prevozniki obrt.

Ljubljanska aprovizacija.

a Gostilničarji in zavodi prejmejo goveje meso v torek, dne 4. t. m. popoldne v cerkvi sv. Jožefa od 2.—4. ure.

Izgubljeno in najdeno.

Zgubila se je včeraj v vrhniškem vla-ku ženska vrhnja jopica. Dotični gospod, ki jo je vzel, naj jo vrne proti dobri na-gradi pri vratarju deželne bolnice v Ljub-ljani.

Zvišanje cen za klavne prašiče. V bodoči seziji za klavne prašiče se bodo cene zvišale približno za polovico lanskih cen za klavne prašiče. Dotični predlog le-ži sicer pri c. kr. poljedelskem ministrstvu na Dunaju, vendar pa je brezdvomno, da bo ministrstvo temu predlogu ugodilo. Za-to naj rejci rede kar največ prašičev za zakol ter se naj ne omeje le na rejo za lastno potrebo. Po deželi je razširjeno na-pačno mnenje, da za plemenske prašiče ni maksimalne cene. Še danes je v veljavi ukaz c. kr. deželne vlade z 7. avgusta l. 1916, glasem katerega so pujski v starosti do 3 mesecev plačevati po 8 do 12 K kg žive teže, h kateremu znesku se sme pri-biti pri prašičih za plemo še 25 odstotkov. Predlagano je tudi zvišanje teh cen, pred-log pa še ni rešen na Dunaju. Opozoriti je treba na to dotičnike, ki prodajajo ple-menske prašiče za naravnost nezasišane cene, dasi se mora priznati, da so stara maksimalne cene res prenizke. Naj bi bili ljudje sami toliko pametni, da bi zatrli ne-čuvstvo navijanje cen pri plemenskih prašičih na ta način, da bi jih ne plačevali po naravnost neizmernih cenah. — Kranjsko deželno mesto za vnovčevanje živine v Ljubljani.

Švicarska živina. »Kranjsko deželno mesto za vnovčevanje živine v Ljubljani« naznanja tistim živinorejcem, ki so naro-čili švicarsko živino, da bo prišla švicar-ska živina na Kranjsko šele meseca avgu-sta t. l., ker prej izvoz iz Švice ni mogoč.

Gospodje in dame v javni družbi imajo priliko za patriotsko delovanje, t. j. nabiranje prijav za vojni posojilo potom vojni-posojilnega zavarovanja. Zelo ugo-dno. Glavna poslovalnica »Anker«, Gra-dec, Raubergasse 20.

Petrta najgloblje žalosti javlam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest o prezgodnji smrti mojega predragega soproga, go-spoda

Antona Kovač

ključar južne železnice kateri je po dolgotrajni, mučni bo-lezni, previden s svetimi zakramenti za umirajoče, včeraj dne 2. junija ob 5. uri jutraj v 62. letu svoje sta-rosti mirno v Gospodu zaspal. Pogreb predragega pokojnika se vrši v torek, 4. junija ob 3. uri po-poldne iz hiše žalosti, Škofja ulica štev. 3 na pokopališče k Sv. Križu. Sv. maše zadušnice se bodo bra-le v več cerkvah. Predrago pokojnika priporočam v blag spomin in molitev. Ljubljana, dne 3. junija 1918.

Zalujoča soproga Marija Kovač.

Zahvala.

Vsem, ki so v dolgotrajni bolezni našega predobrega soproga in očeta izkazali toliko sočutja, ga spremili na izkajnem potu, in vsem, ki so nam izrazili svoje sočutje, izrekamo pri-srčno zahvalo.

Na Bledu, 1. junija 1918.

Globoko žalujoča rodbina

Albert Kettejeva.

Zahvala.

Za vse dokaze srčnega sočutja po-vodom smrti našega srčnojubljene-ga, edinega sina in brata, gospoda

M. Tina Doklerja

medicina,

izrekamo tem potom najsrčnejšo za-hvalo. Posebej se zahvaljujemo gosp. primariju dr. Jenkotu in drugim gg. zdravnikom medicinskega oddelka de-zelne bolnice, ki so lajšali predragemu rajnkemu mučno trpljenje, ter č. se-stram usmiljenkam za požrtvovalno postrežbo. Zahvaljujemo se darovate-ljem krasnega cvetja in vsem, ki so spremili nepozabnega pokojnika k prezgodnjemu grobu.

Podrečje 2. junija 1918.

ROSA DOKLER.

Organist

(eventuelno tudi cerkvenik), invalid z neopazeno hibo, samski, išče mesta. Cenj. ponudbe pod »ZANESLJIV« na upravnistvo »Slovenca« 1870

Gostilna v „Narodnem domu“ v Celju

se odda v najem. — Ponudbe sprejema do 1. julija 1918 POSOJILNICA V CELJU. 1883

V NAJEM ali tudi NA RACUN v Ljubljani ali na deželi VZAMEM

dobro idečo gostilno

h kateri bi pripadal hlev in nekaj zemlje za rejo ene krave in par prašičev. — Cenjene ponudbe na upravnistvo »SLOVENCA« pod števil. 1875.

ZAMENJA SE

kaša in krompir

Naslov pove uprava lista pod števil. 1877.

Stranka, ena oseba, išče primerne stanovanja, soba s kuhinjo. Ponudbe na upravo pod: »AVGUST« 1817.

SPREJME SE kontoristinja

zmožna stenografije in knjigovodstva. Ponudbe na poštini predal 136 Ljubljana. 1869

KUPIM

hišo z vrtom

v Ljubljani ali bližnji okolici za 30.000 K do 50.000 K. — Cenjene ponudbe na upravo tega lista pod: »TIHI DOM«. 1863

Hiša z vrtom ali malim posestvom

blizu železniške postaje na Gorenjskem ali Dolenjskem SE KUPI takoj. Ponudbe s ceno na upravnistvo »SLOVENCA« pod: »Pri železnici«.

Blagajničarka in prodajalka

se takoj sprejmeta za trgovino s papirjem in galanterijo. Vstop takoj. — Ponudbe na upravnistvo »Slovenca« pod »Marljivost 1888«.

Trgovsko pomočnico

sprejme tvrdka

JOS. ERRATH, Mokronog, Dolenjsko.

SPREJME SE več

kolarskih pomočnikov. eventuelno invalidi ali dopustniki. Hrana in stanovanje preskrbljeno. — Poizve se: Rimska cesta 1868 števil. 11, Ljubljana.

Dober žagar išče mesta s hrano in stanovanjem. — Valentin Ferjan, 1874 pošta Javornik št. 17, Gorenjsko.

Prodajalka

s triletno prakso, zmožna obeh deželnih jezikov, ZELI SLUŽBE v mestu ali na deželi. — Cenjene ponudbe na A. E., Zavod sv. Marte v 1876 Ljubljani, Strelška ulica št. 2.

Sprejme se poštena, izurjena

kuharica

na graščinsko posestvo na Dolenjsko. Nikakega čakanja na živila, dobra plača, dobra oskrba. — Osebo se lahko predstavi na Dunajski cesti št. 25, I. nadstropje, v Ljubljani; pisemna vprašanja pa naj se pošljejo na graščino (Neustein), pošta Radna na Dolenjskem.

Hišina

1885 (soberica) za prvovrstni hotel v Trstu se išče. Pogoji: slovenščina in nemščina. — Ponudbe na anonimno pisarno Karl Schmelzer v Trstu.

Fakoj prodam po nizki ceni oziroma zamenjam ta cigarete ali tobak možko dobro ohranjeno in elegantno

zimsko suknjo

Cenjene ponudbe od 3. do 5. ure popoldne v treh ineh na Kongresnem trgu št. 8, I. nadst., desno (vhod v Gledališki stolbi 3).

Sprejme se

čevlarski pomočnik

(stancar)

1886 proti dobri plači za takoj. — Vpraša se v Florjanski ulici števil. 11, I. nadstropje, Ljubljana.

IŠČE SE

doji

k osem tednov star-mu o POLJANSKA CESTA Poizve se: adstr. 1844

KUPIM eno ali dve

molzni kravi

Naslov na upravnistvo »Slovenca« pod števil. 1855.

Izdaia konzorcij »Slovenca«.

Mlatilnice, geneljini, slamoreznice,

čistilniki, sadni mlini, vinske in sadne stiskalnice, čistilne mlatilnice ter drugi poljedelski stroji se lahko naročajo ter vzorec ogleda pri

FRANC HITTI

Ljubljana, Martinova cesta 2.

Več mladih 1791

plemenskih prašičev

ima na prodaj JOSKO JEBACIN, Dolenjska cesta, Ljubljana.

Usia je

iz Narina pri St. Petru na Krasu dne 24. maja

stara 7 let, ki ima na rebrih zastrženo znamenje K. V. Prosi se, da bi tisti, kamor se je zatekla, ali kdor jo najde, to naznanil posestniku Ivanu Kaluža, Narin 10, p. Nadanjeslo, proti nagradi.

Št. ad 7740 ex 1916. 1816

Razglas.

Cepjenje proti kozam.

Meseca junija 1918 se boče vršilo v Mestnem domu vsak četrtek popoldne ob 3. uri javno brezplačno cepjenje proti kozam.

Za Spodnjo šiško v torek, 4. junija v ljudski šoli, Gasilska ulica 242.

Za Vodmat v ponedeljek, 3. junija v mestni jubilejni ubožnici.

Za Barje v sredo, 5. junija v barjanski šoli. Vsakikrat ob 3. uri popoldne.

Pozivljajo se resno vsi starši, kojih otroci še niso cepljeni, da prinesejo te k cepitvi in k pregledu cepilcev, ki se vrši teden kasneje na istem kraju in ob istem času. Pri pregledu se izroče tudi spričevala o cepitvi, ki so pri sprejemu otrok v ljudsko šolo potrebna.

Z ozirom na nevarnost, ki preti v sedanjem času glede nastopa koz, opozarja podpisani mestni magistrat, da je cepjenje proti kozam najuspešnejše sredstvo zavarovanja proti tej bolezni, ter nujno pozivlja vse one, ki še morda niso bili nikoli cepljeni in vse tiste, pri katerih je že preteklo več let po zadnjem cepitvi, da se sedaj dajo cepiti, oziroma nanovo cepiti proti kozam.

Mestni magistrat Ljubljanski

dne 16. maja 1918.

Opravična števil. A I 1514/16-25. 1828

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

Pri c. kr. okrajnem sodišču v Ljubljani so po prošnji dedičev Franca Burgerja iz Spodnje šiške št. 136 na prodaj po javni dražbi sledeče premičnine in nepremičnine, in sicer: a) premičnine, obstoječe iz raznega pohištva, ene zlate ure z verižico v skupni vrednosti 370 K; b) nepremičnine v št. 322 k. o. Spodnja šiška, t. j. hiša št. 136 v Spodnji šiški (tovarna za stavbeno in pohištveno mizarstvo) z delavnico in dvoriščem ter gospodarskim poslopjem z vsemi tovarniškimi stroji in pritlikinami vred ter travnik parc. št. 1712, za katere se je ustanovila izključna cena v znesku 100.000 K.

Dražba se bo vršila dne 13. junija 1918 ob 9. uri popoldne v Spodnji šiški št. 136.

Ponudbe pod izključno ceno se ne sprejme. Na posestvu zavarovanim upnikom ostanejo njihove zastavne pravice brez ozira na prodajno ceno.

Dražbene pogoje je mogoče vpogledati pri c. kr. notarju Antonu Galletu v Ljubljani.

C. kr. okrajno sodišče Ljubljana, oddelek I, 15. maja 1918.

Za podpis

8.

vojnega

posojila

se sklepa isto kakor pri prejšnjih izdajah potem našega vojno-posojilnega

zavarovanja

po najugodnejših pogojih.

„ANKER“

glavna poslovalnica

telef. 1196 GRADEC Rauberg. 20

Za Kranjsko: višji nadzornik Leopold Grünfeld, Ljubljana, Prisojna ulica 1.

Zahtevajte

naše prospekte,

ki jih radi volje dajemo tukaj kakor tudi vsi naši zastopniki in naša vojnazavarovalna podpisovalna mesta.

Pridna dekla

ki zna morda tudi nekaj kuhati, sprejme se takoj v službo z dobro plačo in hrano. Opravljati so samo lahke dela v hiši in na vrtu. Ponudbe na upravo tega lista pod »Pridna dekla 1850«.

Zamenjata se za živila, eventuelno prodasta dve posetiji

z nočnima omaricama, z modrocena na peresih in modrocena dne 5. junija ob 11. uri popoldne. 1835 Poizve se:

TRNOVSKI PRISTAN št. 14 V LJUBLJANI.

Barva za obleke.

Razpošiljam v večjih in manjših množinah v različnih barvah po povzetju ali proti predplačilu s slovenskim navodilom v zavojčkih za ¼ kg in ¼ kg blaga pobarvati, in sicer se rabi:

4 zavojčke za 1 žensko ali 7 zavojčkov za 1 moško obleko.

I. vrste za ¼ kg od 50 do 100 zavojčkov po K 1'—

II. vrste za ¼ kg od 50 do 100 zavojčkov po K 1'80

III. vrste za ¼ kg od 50 do 100 zavojčkov po K 1'70

Zavojček z ¼ kg.

7 zavojčkov za 1 žensko ali 10 zavojčkov za 1 moško obleko.

I. vrste za ¼ kg od 50 do 100 zavojčkov po K 1'60

II. vrste za ¼ kg od 50 do 100 zavojčkov po K 1'40

Trgovcem primeren popust.

KUPUJEM tudi razna poljska in vrtna semena ter vseh vrst gozdna zelišča, kakor: malinovo, robidovo, jagodovo perje, tršlikovo lubje, lipovo cvetje, arnikovo in sladke korenine, kumelno ali kumino seme itd.

Vsak nabiralec naj zahteva od mene cenik od vseh zelišč. 1851

Trgovcem priporočam najboljšo REPNO SEME letošnjega leta.

J. Lukanič. Idrija, Kranjsko.

Proda se hiša

enonadstropna, s trgovskimi prostori in prodajalniko opravilo, zgrajena pred nekaj leti, v jako dobrem stanu v Višnjigori. Poleg hiše se nahaja vrt za zelenjavo z obširnimi sadovnjakom in lastnim vodovodom ter druga poslopja za rejo živine. — Plačilni pogoji zelo ugodni. Pojasnila daje tvrdka A. KUSLAN, Ljubljana, Karlovska cesta št. 15.

SIGORIN

zatre čudovito naglo stenice

Vzorčna steklenica K 4—, velika steklenica K 16—, brizgalnica K 2— Dobiča se povsod. — Glavna razpošiljalnica:

Lekarna pri upanju, Pecs, Ogrsko

(Apotheke zur »Hoffnung«)

Rislo vodo in vino

razpošilja

A. OSET, pošta GUŠTANJ, Koroško.

Kranjska deželna podružnica

n. a. deželne življenjske in rentne, nezgodne in jamstvene zavarovalnice v Ljubljani, Marije Terezije cesta 12/II

sprejema zavarovanje na doživetje in smrt, združeno tudi z vojnim riziko, otroških dot, rentna in ljudska, nezgodna in jamska zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Prospekti zastoj in poštne prosto. Sposobni zastopniki se sprejemajo pod najugodnejšimi pogoji.

Ljudska posojilnica reg. združba z neom. zavezo v Ljubljani

sprejema prijave na

osmo 5 1/2 % avstrijsko vojno posojilo

po objavljenih pogojih, tako da stane nominalnih K 100—:

I. davka prosto 5 1/2 %, amortizacijsko državno posojilo K 91'54.

II. davka prosto 5 1/2 % dne 1. septembra 1923 odpovedljive državne zakladnice K 95'50.

Lastniki osmega vojnega posojila bodo imeli prednost pred vsemi drugimi pri nakupu predmetov, ki jim bo vojna uprava koncem vojne prodala. Plačilo se bo s tem vojnem posojilom po podpisni ceni.

Vrednostni papirji avstrijskega vojnega posojila se sprejmejo v brezplačno shrambo in upravo.

Vse vojaške predmete!

Za preprodajalce

priporočam po znanih cenah svojo zalogo

zvezd vseh vrst port portopejev med. obvez redov sabelj bajonetov mečev kupel pasov čepic

rokavice ovojna gamaš usnjenih gamaš vojaškega suknja ogai, suknja gumbov vseh vrst in pritliklin zgotovlj. uniform dežnih plašcev kožuhaših vreč kožuhov vseh vrst

čepic znakov rož za čep'ce ovratnikov vseh toaletnih in galan. erijskih predmetov glavnikov krtač mila zobne paste

brilantne pudra instrumentov za noh e parfumov ogledal brivskih aparatov potnih necessairejev ročnih kovčkov velikih in malih

Splošni zavod za uniformiranje

RUDOLF BODENMULLER

Ljubljana, Stari trg 8.

3133

Katoliška tiskarna v Ljubljani.

Odgovorni urednik: Josip Gostinčar, državni in deželni poslanec v Ljubljani.